

նուամ հաւաքածոյ մը, որուն անվրէպ ստուգութիւնը նոյն իսկ Սրբազանը չպիտի կրնայ երաշխաւորել:

Հետեւաբար Առաջնայի Հարզը և պատասխանատուները (Նախընթաց պարագաներ) զբոսիկին ընթերցումը աւելն հայտ յանձնաբարելով հանգերձ, և իմ մասին Մուշեղ Սրբազանին անկեղծութեան մի քանի փաստեր պիտի յառաջ բերեմ իր յիշեալ գրքոյ կէն ():

«Հարուածը» ծանր, արխնը՝ յարգանու, եղևնը՝ քսմանի ու սառապակեք անհանդարտիչ: Անու աշն վիճակը, որուն ենթարկուեցաւ Ասանան, իր շրջակայքով Օսմ. Հայրենիքի եղբայրակցութեան շրջակին մէջ: Արխնոն համարյա... Կակիձը քարացուցած է զիս, ու արցունքը ցամակացուցած կոպերու սակ: Ինձի համար սակցանք մըն է նոյն իսկ խորհիլ ասոյ գագանային և իրենազործութեան մասին... կ'ըսէ Սրբազանը իր գրքոյին երեքիսկան յառաջարկին մէջ: Անկեղծ անկեղծութիւնը թերևս պիտի պահանջէր, ինչպէս պիտի երևի հասարակին պարտնականներն, աւելցրեն ճշտեալ բաները և որ անարարակցի չէր: Հետեւաբար պատեչի վրայ հակու էր, արթուն հայիկի ցուպն է ձեռին...:

Հիմայ, Մուշեղ Սրբազանին գրքոյին հետեւելով միշտ, տեսնենք թէ ինչպէս Առաջնայի և շրջակայից գաղանային եզրանագործութիւնը ոչ միայն անարարակցի չէր, այլ ընդհանրապէս խիստ մտասուբա ըլլալուն երկբայելի բազմաթիւ ազդեցութիւնը սուսած էր արդէն:

Իմ միակ նպատակս է, կը գրէ, Սրբազան հեղինակը, հոս երեան բերել Օսմ. Մահմանապրութեան հաշակումէն առաջ ու վերջ իսկ գոյութիւն անեցող և այսպիսի գոյութիւն կատարածի մը գործադրութեան համար ցոյց տրուած մը: սաղարութիւնները, ձեռնարկութիւնները, և թուրք մուշեղանութեան հոգեբանական վիճակը: Այս պիտի վերլուծութիւն մը պիտի նշուածէր պատասխանատուութեան ճշգրտութիւն, ինչ որ անհրաժեշտ է Մամուլի և խօսքի աղբտուփեան այս շրջանին մէջ: Եզրակալութիւններ վերլուծելը և պատասխանատուութիւնները ճշգրտելը որեւէ մանուանդ երկրպագի մէջ, որ Մամուլը ոչ թէ անուանուելս այլ իրապէս ազատ է, և ո՛ր շատեր կը փութան զիսկ իրեն Պրոպագանդիստները...:

(*) Ծ. Խ. - Ն. Սրբազանութիւն անյն ստանդան անկեղծ, սիրտ, անյնչափ համարաշատիան և խողովակէր ուր կը կրէ և անյնչափ քիտանդութիւն կը խորշի որ իր վերածննդը զբոսիկին օրինակ մը «Արշալոյս»-ին զրկել բարեհաճած չէ, անարարակցոյ զինքը շրջապատողներուն զեղեղիլ խորհուրդներուն անտայով, բայց մենք արդէն ծանօթ իր մասնակցութիւնը և հոգեբանութեան, զինքը «նկղամ» ընելու ձգտող այս գրութիւնը հրատարակել զանց չենք ընել, մինչև որ ինքնիրեն հասկնայ թէ՛ ո՞վ է իր ճշտութիւնը և արդէն...:

ԽՍՈՒՐԸ ՍԵՋԵՆՆԻՍ

Տ. Ն. Սրբազանի խօսքը «Արևելք»-ի 7152 թիւին «Ազատ կարծիք»-ը կարգաւոր, վարկեցողական տպագրութեան տակ սու քանի մը «Մտերմական խօսքեր»-ը: Ձեզի ուղղելու համարը պիտի վարկեմ, յուսալով թէ՛ Ձեր լաւ արամադրուած վարկեցողական պիտի հանդիպի անոր պարտնականութեանը ինչ ինչ մասերը աղէկ ըմբռնելու համար:

Հարկ չկայ բացատրելու թէ՛ երեքիսկի «Ազատ կարծիք»-ը երեքուսկի Պատրիարքին Ազգ. Ժողովոյ կողմէ «վար աշտուկուն» և անոր սեղանակ մը կարգաւորուն շուրջ կը դառնար, և Գեղամ ու Արսէնեան երեքիսկաներուն յատենի ժողովոյ յայտնած կարգ մը երկրորդներն ալ անհիմն կը դանդիք: Ձեր կողմէ աւելցնելով միայն թէ՛ Ազգ. Ժողովոյ կարծիքի մասին պատրաստ մարտիկներուն «մտասուցում անհին է ու պիտի կրտսի ու թափի...»:

Ան Ձեր այդ երկրորդն ալ գործանելու իր միակ միջոց, կառաւարկելիք մի ինչ որ երեքիսկան Յ. Ծահրիկեան, որուն անունը աներկբայ սարսափի տպագրութիւն թուրք ըլլալ կը յայտարարէր, Սուրբիմայ ըմբոստ միաբաններուն վրայ և երբ այս վերջինները Ծահրիկեան էֆէնտինն զգաման դէմքը, աններող ու յանձնակալական նայուածքը և մանուանդ տպագրական մասը տեսնեն, արեւմտին ջուր կարծիքը կապտառու, բանալիները անմիջապէս պիտի բերեն... կ'ըսէր:

Ձեր այս բացատրելակերպէն յայտնի կը հասկնայ թէ՛ Պ. Ծահրիկեանին ինչ ինչ յատկութիւններուն վրայ հրաշայններէն էք, թերևս Պուլիարիայէն սկսեալ... որ՝ նմանապէս՝ կ'ըսեն, Պ. Ծահրիկեան շատ խօսեցողացած է իր վրայ...:

Այդ աչառու, կարմնակալ և ճառարան և շատ անգամ առանց խօսք առնելու ատենաբանող երեքիսկաններն համար Ձեր տածած ըզգացումներուն և հրացմանը չպիտի խառնուիմ, բայց պիտի զարմանամ թէ՛ փնչպէս կը ըլլայ որ, Ազգ. Ժողովոյ վարչականներն մէջ, հարցաքննութեան մը ատեն, ի ներկայութեան բազմաթիւ ազգայնացի պնչափ զորուոր թափով մը ցնցելու կարելի և անհամբերութիւնը ցոյց տուող Սրբազանի խօսքը, Պրոպագանդիստներէն Ծահրիկեանի տպագրական մասը երեսուսկի «քաջարի վերաբարեկներուն» ցոյց տալու չափ երկչառ կը դառնալ...:

Հիմայ «մտերմական խօսքերուն» դանք: կը յիշէ՞ք արդեօք, Պ. երրանդ: Ձեզմէ և ամենէն ալ մեծ հրապարակագիր յորջորջում ուղղացեալն Արքեպիսկոպոսիտին, Եզրակալ կատարած խմբագրագրութիւններուն գրած յոգեւածներուն մէջ աս՝ իմաստով բան մը ըսած էր: «Խմբագիր մը՝ իր պաշտօնին բերմամբ շատ մը նամակներ՝ շատ մը թերթերու և գիրքերու կը կարգայ, և շատ մը գաղանքներու կը ծանօթանայ, բայց իր այդ անթերցումը...

նրէն քաղած նիւթերուն ամենէն ալ մէկ անգամէն չի կրնար իր յոգեւածին մէջ սեղանցնել, այլ կ'ըստատէ յարմար փամբանակին... Ելն: Այժմ՝ Ե՛ս ալ՝ որովհետեւ երեսուսկեաններուն հոգին ու միտքը լուր կը ճանչնամ, զերենք ստեղծ կարգացած ըլլալու համար՝ ուստի յարմար փամբանակը կը նկատեմ նահրիկեանի մասին երեսուսկեան քաջարի վերաբարեկներուն ԱնՏԻՊ կարծիքը բախ, թէ՛ հայոց ազգին և թէ՛ ձեզի ծառայութիւն մը մասուցած ըլլալու համարումով:

Ծահրիկեան երեքիսկանը՝ ինչմիտքան Սրբազանի այս անգամուան Պատրիարքութեան օրով գումարուած անգրանիկ երկսիք. Ժողովին մէջ «Հայր մեր»-ի տունն սորի չեղելու ամբարտաւանութիւնը գործած է եղեր...:

Սուրբիմայ քաջարի վերաբարեկները՝ անոր այս ընթացքը անհաւատութիւն և անհարգարեկ լրբութեան համարած են՝ հետեւաբար երբ Պ. Ծահրիկեան երեսուսկեան սեմբուն վրայ երկայ՝ առաջին անգամ կ'ըսէ իր պատի անարարակցի եզր: գիտէք անշուշտ թէ՛ այդ դասը ո՞ր աստիճան խառնակցութիւն կը պահանջէ...:

Ասիկէ զատ գիտէք նաև որ Պ. Ծահրիկեան Ազգ. Ժողովոյ մէջ գործ դրած կարմնակալութիւններով և անտանելի ամբարտաւանութիւններով զգուցի կարծած է ազգային լսողը անհասկանալուն ալ և շատեր կը ըսեն թէ՛ ինչէն հայ ազգին մէջ միայն Ծահրիկեան մը կայ որ մեզի պիտի կրնայ ներկայացնել, վայ մեր ու մեր ազգին գիտուն...:

Քիչաւրի վերաբարեկները ըստ այդմ պիտի հրաբերակին ուրեմն Ծահրիկեանը «այսինքն իբր» - անհաւատ և ամբարտաւան - ու զիտէք հետեւները: Այս պարագաներուն մէջ, կը կարծեմ թէ՛ Ձեր զեպի Ծահրիկեան յանցած մեծ համարումն ու հաւատքը ոչ միայն կ'անլանայ, այլ հակազդեցողութեան կը մասնուի. և այն հրաշք շարուրը, որով Ծահրիկեան յատենի Ընդհ. Ժողովոյ Հմայակ Եզրակալութիւնը ճակատը պըսակել կուզէ եզեր, յետագայ շարժումներ պիտի ընէ...:

Արեւմտեան այժմէն իսկ լսեմ թէ՛ Ձեր մասածած հարցը, որով Ծահրիկեանին անունէն հետ «պարագաներով» պատմութեան մէջ անցնելու փառասիրութեան կը ձգտանցնէ զձեզ, ջուրը պիտի կ'իյնայ: սրովհետեւ՝ քաջարի վերաբարեկները Ծահրիկեանի դատան դէմքէն չ'պիտի սարսին, անհերք կ'ըստը՝ ձեզի պարտնական մասը երեսուսկի «քաջարի վերաբարեկներուն» ցոյց տալու չափ երկչառ կը դառնալ...:

Իբր վերջաբան՝ Ծահրիկեան այդ ձևով չ'յուսացաւ որ պիտի կըրնայ կայնել... Եթէ զիս բարեկամ կը ճանչնար...: Ձեր համարումը այս մասին մէջ սխալ է. «խօսքը մէջերիս...»:

Սրբազան խորհեցով
Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱԶԷՄԷՆ ՍԱԶԻՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսուսկեան վանքը անի իր հոգևոր պետը. և կը կառավարուի միարանական Ընդհ. Ժողովոյ կողմէ որչառած Տնօրէն Ժողովով. իսկ եկեղեցեաց ներքին կառավարիչն է Լուսարարագետը: Չնայած յայտնուած կան զլուս պէլս Գալիթի վ. Տէրաբեկեան ինքնուրիշ խաբր իշխով կզած լուսարարագետի պաշտօնակ ըլլալով վանքէն արտարուելէ յետոյ ցորգայ յիճ ու կարեւոր պաշտօնը Գեր. Յարութիւն վրդ. Պարտեան փոխարարար շատ ըլլալով ինքնաբ. շատ համակրելի ընթացքով և անխնայ ջանքեր և խողովակներով վարեց ամեն ոք զոն ձգելով և անին օքի շնորհակալութիւնը ընդունելով: Բայց ն. Գերարարարագետութեան Գրեանագետական և Տնօրէն Ժողովոյ գործերով ծանրաբեռնուած ըլլալուն՝ փոփոք յայտնեց որ օր առաջ արժանաւոր մէկը Լուսարարագետ ընտրուի: Միտարանան ուն. ալ իրապէս նկատուելով ն. Գերարարագետութեան տարեկանները, և միեւնոյն ատեն արժանաւոր լուսարարագետի մը պէտքը անհրաժեշտ տեսնելով՝ ամուսն Ձեր Միտարանական Ընդհ. Ժողովով զուէրց բացարձակ առաւելութեամբ Սրբոց Յակոբանց վանուց իր սրբանաւոր լուսարարագետ ընտրեց զՏէր վանան վրդ. Վեչիկեան, Ընդհ. Ժողովոյ Ա. Աստիճակեան: Գերարարագետ վանան վրդ. իր աշխու ընթացքով ու բարեմարտը բնութեամբ ամենուն սրտերը իրեն գրասած է: Որքան որ երկասարգ է. սակայն ամեն յոյս կը ներշնչէ թէ՛ պաշտօնակցս պիտի կատարէ Լուսարարագետութեան պաշտօնը: Իր ուխտը՝ որ Գլխագրի Մասրան մէջ բրաւ, կըր գանձի բանալիները կ'ընդունէր՝ հետեւան է «նորարգ սիրեցեալք. իմ խորին շնորհակալութիւնները Ձեզ. իմ լուսարարագետ ըլլալու մի՛ շնորհաբեք այլ կարողութիւն մաղթեցէք. և երբ իմ պաշտօնս անթերի կատարեմ, այն ատեն շնորհաբեքէք, զիս թող Գլխագրի պատմէ և յառեկանական անէծքներ զլուս թափին՝ եթէ անխիճ և անհաւատարիմ ըլլամ, մեր ամենուս և իմ ջանք թող ըլլայ այս հոյակապ վանքը պայծառ և ազգաց առաջ նախանձելի պնչով: Առաւած ազգն մեր օրհնէ զորացնէ ու պահէ նոյնպէս Ս. ուխտն մեր գարուց ի գորտ անլուանդ և անսասան...»:

ՎԱՆԱԿԱՆ
ՍԳՈՒՆՈՒՄԸ ՏԻՐ ԳՈՐԾԵՐԻՆ Ծ. ՎԱՐԳՁՊԵՏ

Երեսուսկեան կը գրեն մեզի: Մեր նախորդ նամակով արդէն գրած էինք որպեցեալ Գործիչին Մ. վրդ. ի տա՛ղ, զժողով պատմութիւնը, և խոտացած էինք պատմական «Արշալոյս»-ի ընթերցողներուն մնացած պարագաները գրել: Եթէ Գործիչին վրդ. ծնած էր ի Ս. Երկեղ. 40 տարիներ առաջ Սրբոց Յակոբանց Աթոռոյ միտարանից կարգն անցնելով 1872-ին հանդուցեալ Սասի Պատրիարքէն վարարագետական կոչում ընդունած էր: Իր հեղահամարոյր և մարդակնցազ բնութեամբ ամեն անհատ հաւատարակցս սիրուած էր, անմեն պաշտօն սիրալոյսար և խղճի ըզգացմամբ ամենայն արդիւնաւորութեամբ կատարած է. Ս. Մենդեան Այրիկն սեռութեան պաշտօնը, հիւրընկալութեան պաշտօնը, Ազգ. Ժողովոյ Սրբազանագետական կարգածոց անշուքութեան պաշտօնը, Եզրակալ վանուց տեսչութեան պաշտօնը կատարած է, վերջերս ալ Երկար տարիներ է ջեր պարպատընկալի և Տնօրէն Ժողովոյ անպատակցութեան պաշտօնը կը

վարէր . և չ'կար մէկը որ անոր ունեցած համակրելի ընթացքէն գոն մընայցած չըլլար :

Վերջերս Պոլիս փախուսական վարչապետաց Եւֆրատի մէջ յարուցած ուժգան խռովութեանց վերջ մը առաւ նպատակաւ Սրբազան Պատրիարքի որոշմամբ Եւֆրատ կրկին անգամ Տեսչութեան զրկուեցաւ որպէսզի ծանօթ խռովութեանց ատճաբ տանէ, աւազ, խեղճ Հայր Կարգին, արգարեա խառնաշփոթութեանց ատճաբն առաւ թէեւ, բայց իր պատուական կեանքն ալ վրայ սուսա բիր անգամ անհետա՛ւ մաղրապիտ մը . Եւֆրատ շուկայի հրապարակը դաշտնով մը ձախ կողմի ստիւնքէն դարձուելով կ'ապահուէ, իր վերջին խոսքը այս կ'ըլլայ ոճրագործին « մարդ Աստուծոյ ևս թելի ինչ ըրած եմ » ու հողին կ'աւանդէ : Աճրագործութեան պարագայը ցարդ թաքուն մնացած են բայց մենք քաջ գիտենք . . . : Սրբազան Պատրիարք Հայրըն այս գաւն կորուստին վրայ անհուն վիշտ զգաց և ցարդ կողբայ, և ցաւ կղզայ թէ ինչո՞ւ Եւֆրատի եկեղեցւոյ դաւիթը չը թաղեցին որ Եւֆրատաց սմանց իղծին խոյնը յախտնական ըլլար . . . :

Հանգուցեցին մարմինը Եւֆրատաց սմանց . . . ստիպման վրայ Երուսաղէմ բերուեցաւ ամսոյ 15ին և յաջորդօրը փառաւոր օժով և յուրաբաւութեան հանդէս եղաւ խուսն բաղմուտով : Կիրակի՝ Յուլիս 19՝ Ս. Փրկչի Մատան մէջ ողբացաւի հոգւոյն համար պատարագեց Սարգիս Վրդ. Տէր Սարգիսեան և յետ աւարտման Ս. պատարագի հանգուցեցին սխուր զիւրեղմանին վրայ սրատուչ հոգեմանգաթեան եղաւ : Հանգիստ ոսկերացի Հայր սիրեցեալ, և իտպազ քուն, արդարութեանը որ մը երեւան կուգայ յոյս մեծ ունիմք :

ՀՐԱՅԻ

ՏԵՂԱԿԱՆ

Ե. Բ. ԽՏԻՎԸ

— Ժննդէն նախընթաց օր ըստացուած հեռագիր մը Ե. Բ. Խտիվին հան ժամանումը կը ծանուցանէ : Կը հաւատան թէ՛ թուրք կառավարութեանը Ե. Բարձրութեանէն խնդրած է իր Եւրոպայ ըրած ճամբորդութեանը կարճեցնելով Կ. Պոլիս վերադառնայ Բ. Դրան հետ բանակցելու համար :

ՃԱՐՊԻ ԵՆՔԱՆՈՐՄԸ ՄԸ

— Անցեալ ամիսներուն Սթանապոլում անուն յոյն մը ձերբակալուած էր Կայիռուղի մէջ, որ ի Յունաստան երկու ոճիրներ ի գործ գնելէ յետոյ, իր զոհերուն կիները միասին առած և կախուց պատասխան իրապազ զ կեանք վարելու համար : Եղիպտական կառավարութեան աչալուրջ գործունէութեան շնորհիւ բրոնքուած այդ ոճրագործը, լուսագոյն հակողութեան ասի գրուած ստաի Յունաստան կը զրկուի, բայց վերջերս յունաց Հիպատոսարանին և Եղիպտ. կառավարութեան հասած հետազոտներ կը ծանուցանեն թէ՛ Աթանասոբուրգ վերաբին յաջողած է իր օճիրը ազատել յոյն ստիկաններու հակողութեան ներքեւ հարցաքննութեան համար Բէլքոբուսն առաջնորդուած աստին :

ԿՈՐՍՈՒՄ ԱՂՋԻԿ

Եղիպտոսեան պատուաւոր Եւրոպայի մը դեռահաս աղջիկը, որ Շուրաբայի գիշերօթիկ վարժարաններէն մէկուն մէջ կ'աւանդուէր, վերջին օրերս հակողութեանէ խուսափելով վարժարանէն կ'անհետանայ, իր ծնողքը ստիկանութեան իմացուցած է, անհրաժեշտ փնտառութեանը ընելու համար :

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ

— Չ'լուսած բան, Անդլիայի զինուոր մը անցելով օր ի Մատանցի, Մադրապի փողոցին մէջ սափրիչի մը խոնովը մանելով, գարակին մէջ դրանուած դրամները գողնալով փախչել կը փորձէ : Բայց սեղապիներու անուղին բազմութեան մը հետամուտիւնէն չ'կրնալով ազատիլ, օճիրը ձեռք կուտայ և ի մեծ զոհուածութեան սեղապիներուն ստիկանատուն կառահնորդուի նախնական քննութիւնները անցընելու համար :

ՅՈՒՐԻՍ ՊՍՏԻՍՈՐԲ

— Տեղւոյս ոճրագաւ աստանը անցեալ շաբթու մասուան դատապարտած էր Գլոս Պէյի մէջ աւարտա Մարտ 14ին սպանութիւն գործող Երբուր Կոնստանթինուն :

Յունաց Յօթիս Պատրիարքը Դատական գործոց Եւֆրատութեան գիւմելով խնդրած էր մասու պատիժը ց'ման առժամակի բաշտատութեան փոխարկելու, բայց Եղիպտական Իշխանութեանը պատասխանած են թէ՛ ո՛ր և է հանգամանքով չի կրնար միջամտել դատարանի կողմէ արտուած վրձնի մը :

ՕՃԱՄԷՆ

Երկու հայեր կը զրէ Ղեմիքը Պէն-էր-սուրէնի օճախէն, շրջահար մը (բէլճոյլէր) կը փորձեն եղիք, և աւանդովէ մին 15 տարեկան հայ մը, մահացու կերպով վերաորուած է՝ փորձին շնորհիւ :

Փորձարար վախճալով որ իր սըլուր փորձին հետեւանքը կրնայ սուղի նստիլ, իր նախնական քննութիւններէն իսկ խուսափելու համար կ'ծիկը զրած է և սարքեր կերպով կարելի չէր արգէն եղած փորձը արդարացնելու համար :

Վիրաւորաւը Գասար-էլ-այնի հիւանդանոցին մէջ մեռած է եղեր :

ՎԱՐԴԱՆ Գ. ԲՐՈՒՏԵԱՆ

ՏԱՌԱՊԱՆՔԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ (ՎԱՐՋԱՊԵՏԸ)

Բնակայեցական կեանքի առնչուած

Սոյն խիստ հետաքրքրաշարժ իրաւիկը Մամուլ տակ է և առաջիկայ Սեպտեմբերի մէջ յոյս կը տեսնայ Արշալոյսով Տպարանէն :

Անտիք որ գաւառներու մէջ գործուած խճողութեանց և պոչանական մեքենայութեանց գրուածներուն ծանօթանալ կը փափաքին, « Տառապանքի Աշխարհէն » քառանկէն յայտուած ծանօթութիւնները պիտի սոյն իրենց :

ԳԻՆ ՉՈՐՍ ՂՐՇ. ՈՂՋ

Հասցեկէն կարելու մաս մը գուտաներու ազդարարի վարժարաններուն պիտի զրկուի սոյն հրատարակութեան շահակցներուն սրտումովը :

ՆՆՈՒՍԳԻՐ

Կ. Պոլիս 8 Օգոստոս .— Տերութիւններ Օսմ. կառավարութեան ծանուցալու մը տուած են, զեկուցանոյ թէ՛ երբ Թուրքիա Յունաստանի դէմ պատերազմի, զիկէր պատասխանաւ պիտի ձանչնան : Սուսիս ալ իր կարգին Թուրքիոյ գրգռուիլը ընթացիկ դէմ քոյրֆած է :

Կ. Պոլիս 8 Օգոստոս .— Պաշտօնապես կը հաստատուի թէ՛ Դերմանիս իր Պոլսոյ դեսպանի միջոցաւ քոյրֆած է, Յունաստանի դէմ Թուրքիոյ ունեցած գրգռիլը ընթացիկ համար :

Կ. Պոլիս 8 Օգոստոս .— Յունաստան Թուրքիոյ ծանուցալու պատասխանած է թէ՛ Կրեստ պաշտօնալարոյ յոյն պաշտօնաւորները 1906ին Հէյլէն քանակէն զատուած են : Իսկ ծանուցալու մնացեալ կէտերը պաշտօնաւորներէն կը վերաբերին :

Կ. Պոլիս 9 Օգոստոս .— Հէյլէն կառավարութեան տուած պատասխանը՝ վաղը նախարարաց խորհուրդին մէջ վիճարկութեան պիտի դրուի :

Կ. Պոլիս 10 Օգոստոս .— Հե. սչիւնէ կը հաստատուի թէ՛ Օսմ. կառավարութիւնը Կրեստիս հարցին մէջ Մ. և Յ. զօմիքիսն ազդեցութեանը ներքեւ կը գործէ, և թէ այս վերջինն է որ կը ֆաշաչիտէ յունաստանի դէմ պատերազմի նպատակաւ եղող բոլոր ջոյճերը :

Թէհրան 10 Օգոստոս .— Գահագորի Եանք ամսոյս 17ին Պարսկաստանէն պիտի հեռանայ, 15,000 տեղը, ոսկի սարեքոչակի փոխարէն զոչսցած համաձայնութեանը :

Կ. Պոլիս 11 Օգոստոս .— Մակեդոնիոյ յոյներուն և Թուրքիոյ մէջ, որի տեսակ մը ազդեցութիւն կորցայ ըստ յաջողիլի վրայ, Կրեստիս հարցը՝ ծանր կերպարանք ստացած է :

Կ. Պոլսոյ մէջ անգլիական կառավարութեան զգացումները աչտոս հաշտակներու միջոցաւ կը յայտնուի :

Պոլսոյ անհանգստեան մէջ կիսի սարսմոյի :

Կ. Պոլիս 12 Օգոստոս .— Թուրք կառավարութիւնը ջանքեր կ'ընէ Տերութեան ալ և ալ անհանգստեանէն հայերու գաղտնականութեան հուսալէր սրգիլել, և առ այս Պարսիսարանի և հայ Կրեստիսաններու սրտակցութեան դիմած է :

Կարսիսականութեան պատճառն է հայ սարսիկ Թուրքիոյ կրած գրկակնի առ անդապար հաշտակները :

Կ. Պոլիս 12 Օգոստոս .— Նախարարաց Խորհուրդը նկատարութեան առաւ Հէյլէն կառավարութեան տուած ծանուցալուրը :

Հիլիի քաշա՝ իրեն եղած հարցմանց պատասխանելով քաշա թէ՛ յոյն կառավարութեան տուած պատասխանը ինչ ինչ գոհացուցիլ կէտեր ունի, բայց կասարեղայեսու գոհացուցիլ է :

Թուրքիա պատերազմելու չի փախալիք . բայց ի նկատի ունենալով ժողովրդեան յուրմը, կառավարութիւնը պիտի իր առժամապատարութեան հաւաստախան գոհացում ստանայ, ևս ինչ որ կայսարի պաշտօնաւորներէն կ'ընեն :

Հիլիի քաշա արարելով իր խօսքը, յայտարարած է թէ վրդովելու տեղի չկայ :

ԱՂԳԱՑԻՆ ԵՆՔԵՐ

ՎԵՉ. ՀԱՅՐԱՊԵՐ

Ե. Վեչապուտութիւն ամենայն Հայոց Հայրապետը Էլէիտին ժամանելով, խոսած է իր ծրագրական ճանաչումը :

Վ. Հայրապետը շեշտելով եկեղեցական բարեկարգութեանց նկատմամբ ըստ է թէ՛ « զիտեմ թէ ինչ կ'ընէ զիտեմները մեր հաւատարեաց և կրօնի մասին, սակայն մեր պապեւրէն մեղի աւանդուած հաւատարեցներէն բոն մը փոփոխել կարելի չէ » :

ՎԱՐՋԱՊԵՏԸ

Ազգ. Վարչութեան Պատ. Բաղաք. Ժողովը յատուկ Մասնախումբ մը կազմած է, կ'ըսուի : Ազգ. Կայստան վարժարանի շուրջ կ'ընեն խորհրդները քննելու համար :

Մասնախումբ կարգելու այս զբոսութիւնը գործը հիսցնել և իր տեղին վրայ մարտ ալ կը նշանակէ : Այս վերջին պարագային մէջ Արշալոյսոյ լուսնչօրի ուղէ մնալ, քստի որ խնդիրը վարժարանին յատուկութեան և բարոյականին կը պատկանի :

ՄԻՆՍՍ ՉԵՐՍՁ

Կ. Պոլսոյ Ազգ. Վարչութեան Առնանապետ Մինաս Չերսզ Էֆէնտի, որ Ե. Վ. Հայրապետին կուղեկցէր, վերադարձած և իր տեղեկագիրը մատուցած է կերպոնի Պատկ. Երեմի. Ժողովին :

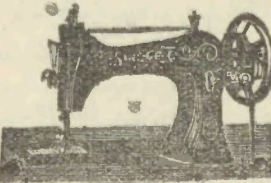
ԵԱԲԱՍՏՈՒՓ

Գահիրէ երկար - Հաճեցէք անդամ մը Տպարան հանգիստելով տեսակցիլ թիւրքիս Գորաւը որին հետ, Չերսզը անհրաժեշտ վերաբերելոյ գործոց համար :

Երուսաղէմ Ազգ. Բաղ. - Փափաքելի է որ Չերսզը անունով թղթակցիլ հաճիք մեզ հետ, սերիշ բան է, ի հարկին Չերսզը գործները ծածկանուսով հրատարակելու :

ԿԱՐԵՒՐ

Մախա հողին ծանուցումը տե՛ս շրթորդ Էլլին մէջ :

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱՍԱՊԵԱՆ

ՀԱՐԱ ՄՕՀԱՄՄԷՏ ԱԼԻ, ՏԱՐՊ - ԷԼ - ԷՆԱՊԱ. ԹԻՒ 1

ԿԵՄԷ ԷԼ ԿՈՒՂՈՍՄ ՄՁԿԻՐԻՆ ՃԻՇՏ ԴԻՄՍՏ

Երկար տարիներ կարելու ատենը մէջ աշխատելով փորձառութիւն ստանալէ յետոյ, այժմ իր սեփական վաճառատունը ունի, ուր կը վաճառուին թէ՛ նոր և թէ՛ գործածուած կարի մեքենաներ ամեն տեսակէ, միշտ առաջնակարգ Գապրիլեանցի ապրանքները ընտրելով կը գնէ կամ նորերու հետ կը փոխանակէ կարի հին մեքենաները : Նորագութեանց համար երբ պէտք ըլլայ՝ յաճախորդաց ատենը կայցելէ և իր կատարած նորոգութիւնները ստիկանութեան համար կ'երաշխարէ : Կը վաճառէ նաև ամեն տեսակ կապի վառարաններ և ատոնց նորագութիւնները կ'ընէ անմըցելի յաջողութեամբ և գիւրազնի : Իրեն գիմոյ բոլոր յաճախորդներն ալ գոն պիտի մնան :

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՆՈՒՆ ԾԻԱԽՈՏԻ

ԵՒ ԸՆՏԻՐ ՍԻՎԱՐԵԹՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՎԱԿԸ - ԷԼ - ՊԻՐԲԷ ՓՈՂՈՑ ԷՕԶՊԷՔԻՅԷ

ՍԵՓԱՎԱՆԱՏԵՐԲ

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԷՔԻՅԱՆ ԵՂՐԱՐԻՔ

ՅԱՏԿԱՆՈՂ ԻՐԵՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀԵԱԼ Է .

Արևելեան ընտիր ծխախոտներէ պատրաստուած թարմ սիկարէթներ անմրցելի առան գներով ունենալու կամ վայելելու համար, ամէն անգամ և ամէն տեղերէ առելի՛ պէտք է նախընտրել մեր վաճառատունը .

Առաջնակարգ տեսակներէ Եւրոպական սիկարէթներու լաւագոյն զանազանութիւնները գոնելու համար հարկ չ'կայ հոս ու հնո ժամապատու ըլլալու . բաւական է անդամ մը անպատճառ ուղելել մեր վաճառատունին .

Պարսկական ամենաընտիր թէմպէթիկ այլ և այլ տեսակները բայց մեր վաճառատունէն, ուրիշ տեղերէ գնելը պարզապէս սխալ է .

Մեր վաճառատունը վերջապէս, գինիքու ածանուծիմամբ, տեսակներու բազմազանութեամբ ու ճոխութեամբ և այլ ամէն տեսակէտներով, և մասնաւոր գործածել սրտած ապրանքներուն թարմութեամբ անմրցելի է, որուն անտրտելի ապացոյցներէն մին ալ զարգացած եւրոպացիներէ օրըստօրէ մեծ քանակութեամբ և ստուար թոսով եղած յանձնարարութիւններն են .

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԷՔԻՅԱՆ ԵՂՐԱՐԻՔ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՇԱԽՂԸ

ԵՐԳԵՑ
ՈՂՏՈՒՊԻ

«Արշալոյս» ի Տպարանէն նոր լոյս տեսաւ երկասարգ հեղինակին լուսատիպ սրտերով «ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՇԱԽՂԸ» գրքոյից .

Չունենա անձերէ գնահատուած է սոյն երբ . գնել փոփառողները պէտք է գիտեն «Արշալոյս» ի տպարանը .

ԴԻՆ ՄԷԿ ԿՐԻՍԷՐ

Մանով . - Շրջակայքներէն նստուկապոյզ մը կրնգունուի և մեծարու նակ գնողներուն 20 առ հարիւրի զեղջ կըլլայ .

1--4

ՇԱՆՈՒՑՈՒՄ

Հայ Մուսայից առաջին շարքին մէջ իրուամբ ընտիր տեղ մը կը գըրաւէ՛ հանրամասնով բանաստեղծ Մկրտիչ Աճէմեան իւր քերթուածներու ամբողջական հրատարակութեամբ՝ այս անգամ Տէր Ներսէսեան Տպարանէն սքանչելի ապագըրութեամբ ի լոյս ընծայուած .

Բեթրարքայի քնարին գողարիկ թելերը հայեցի մասամբ թրթուացնող մեծանուն քերթողին այս նրուագները անոյշ սոխակին զմայլեցողիչ գաւառիկները կը յեշտեն մեկ և չափազանցութեան զէմ բընու միգրնչած չինք ըլլար երբ ըստենք թէ լաւագոյն բնութեցանութեան փրքն է որ կրնայ յատկացուիլ ոչ միայն ամէն գարնանի մայրի նաև ամէն գրասէր հայու համար անխախտ .

Գին 12 Դճկ .

Վաճառման կիգրանտակին է Ղալարիս - Իզմիրի Օղլու Խան - Իրզանդեան Կրտսունը .

ԵՐԳՈՎՈՒՊԻՒՆ ՄԱՏԵՆՈՂԱՐԱՆԸ

Արդեօք ինչ կանգնի կը գտնայ հիմա Սուրբան Ապտիլ Համիտի գլխուն մէջ, իր քաղաքապետը . Այս հարցում մին կը պատասխանէ Ս. Պալեանի «Սուրբան Համիտ ինչպէս մեզու» գրքոյից .

«Ստանայի երկուսն կտորածը պարզ կրկնութիւնն է Ռ. Բիսայի կտորածին, որուն քանակագոյնը պատմութիւնը կարգաւ նոյն հեղինակին «Քրքոյի» գրքոյի մէջ 50 Ստանի մ .

Գրինել առ

Mr. A. Balian
Le Caire
Egypte

ԱՐՇԱՆՈՅ

ՕՐԱՔԵՐԲ ԱՉՂԱՅԻՆ

Բաժանորդագրոյի մը

Պոլսոյ համար տարեկան	80 ԴՐՃ .
Գաւառաց	108 «
Օտար երկրներու «	35 Ֆր .

Հասցէ
Direction du Journal Arm .
« AREVELK »
Calata Constantinople

ԾԱԽՈՒ ԳԵՏԻՆ

Մէնչիէթ-Էլ-Պատի կայարանէն ճիշդ երեք փայրիկան հեռուարութեան վրայ, օգտուն և երկու կողմերը ընդարձակ խճուղիներ շինուած, ջրամբարով միասին, հինգ կար ծախու գեպին կայ . ուրոյ տարածութիւնն է .

ԸՍՏ ԲՂԱՆԻ

Թիւ 63 քառ. մէթր.	1079, 18 տանգ .
« 56 « «	1075, 85 «
« 61 « «	1098, 87 «
« 66 « «	1127, 79 «
« 71 « «	1146, 82 «

Թէ՛ միասնապ և թէ՛ մաս առ մաս գնել փոփառողները՝ հարկ եղած մանրամասնութեանց ծանօթանալու համար, ամէն օր կէս օրէն մինչև ժամը մէկ, կրնան գիտել Արշալոյսի Տպարանը, Ծարա Ապտ-Էլ-Աղիչ, Շէրիֆ Բաշայի պարտէզին զիմոյց .

Գինը գիտատաշելի է .

ԳՐԻՂՈՐ ԶՈՂՐԱՊ

ԽՂՃՄՏԱՆՔԻ ՁԱՅՆԵՐ

Մտ 100 էջերէ բաղկացած «ԽՂՃՄՏԱՆՔԻ ՁԱՅՆԵՐ» գրքոյից, որ զանազան նիւթերու վրայ կանքի գրուածներ կը պարունակէ, Հեղինակին պատկերով, և ընտիր թուղթի վրայ տպագրուած է Պոլսոյ մէջ Հեղինակը՝ Կրիկոր Զոհրապ, Տպարանին բոլոր ծախքերը ընելով, ամբողջ հասցիքը յատկացուցած է Ստանայի Հայ արկածականներուն .

Գինը, թուրքից համար 5 ԴՐՃ . է, 40 կոպէկ, 25 Սէնթ, 1,25 Ֆր . և կը ծախուի Պոլսոյ բոլոր գրովաճառներուն քով . Գահիթէ՛ գիտել Հայոց Սրճարանի Տնօրէններուն .

ՄԻՆԿՈՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԵԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Ժ . ՆՅՏԻՆԵՆԷՐ

Պալատի փողոց . Խաչնետարի սեփականութիւն, Պրիսիօլ Օթէլի ճիշտ գիմաց Գաֆէ Տը Լա Պարտի կից

Հին եւ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲԱԶԱՐՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՄՕՍՆԱՆՈՒՎԵՐ ՈՒՆԵ

Աշխարհի ամենէն լուսագոյն կարթ մեքենաները Արեւելքներն են ևւ ասոնցով մինչև ցորց 17, 000, 000 ծախուած է .

400 և անցի վիպակներ ևւ մեքայներով վաճառուած . երաշխաւորեալ մեքենաներ .

ԱՐԵՆԷՆ ՄԵՆ ՎԱՐՁԱՑՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ա.Ս.Ս.Ն. ՄԻՅԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիւրքիստան արուեստանաչիսի մէջ ստացած է .

ՀԱԳՐԱՑՈՒՉ ԲՐՈՒՍԻՆՑ

ՀՅՅԻՍՑՈՒՉ ԱՆԴՂՈՅ ԳՅՅՈՒՆԱԿԱՆ

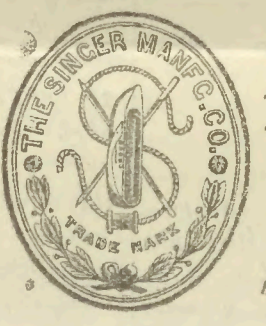
ԱՅՅՈՒՆԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵՐԻՆ

ԵՒ ԲԱԿԱՆՈՒՆԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵՐԻՆ

ՀԱՅՐԱՑՈՒՉ Ն . Ք . ՆՅՏԻՆԵՆԷՆ ՅԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ ՄիՆԿՈՐ յատկանշիկն

Գին ՁԱՓԱՒՈՐ

ՍԱՍՈՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՐԱՐԻ ԱՐՄԱԹԵՐԻՉ

Ստանայի մասունքի երեք թիւերն ճոխ բովանդակութեամբ էլ 48 ութածալ .

Տնօրէն Խմբագիրն է Տիար Տիգրան Սիւրբեան, Սեղամ Գիւանի Օոմ . նախաձեռնարկ Բնիկութեան և Առասցիչ Հայերէնի և Առեւտրական Աշխարհագրութեան .

Ձեռն յօդուածներով պիտի խօսինք «Սասունի» պարունակութեան մասին . Բաժնեկիւր Պոլսոյ համար 20 ԴՐ . Գաւառաց համար 30 ԴՐ .

Հասցէն է՝

Rédaction de la Revue « Sasoun » Bahdjé Capou, Yaldis Han 5-8
CONSTANTINOPLE

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

«Արշալոյս» ի բաժանորդներուն կը խնդրուի մեր մինչև ցարդ չ'վճարող բայց յարգելի լածանորդներէն, սրպէտի բարեհաճին առանց մեր ուղղակի գիմուծին սպասելու, իրենց բաժնեկիւրները գրիել

Rédaction du Journal ARCHA-LOUYCE հասցէով .

ԳԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

Այ հոգ մի՛ ընէք թէ՛ ձեր կարի մեքենաները Շաչեպի մը գլխուն վրայ գրած հոս ու հոն պիտի փոխադրէք նորոգելու համար .

Պ. Սարգիս Թաչեան իրեն գիմող շատ մը յաճախորդներէն քաջալերուած, աստիճան մը ի վեր իր պաշտօնը թողրով, յատուկ կարգ պատրաստած է ևւ իր շրջուն ու շարժական խանութը «Վառուն» ին (անոր պարիկ ձիւն անունն է) բարձրած ամէն թուղ կանցնի ամէն օր ևւ ամէն մաս .

Ձինքը ծանչնալու դժուարութիւն չկայ . Պարիկ ձիւն մը քաջած կառքին վրայ երբ մեքենաներու գործիքներ ստանձք, որուն չորս կողմը ամեն լիցուով գրուած է, մանաւանդ Réparation des Machinesը, անմիջապէս կամ «Վարուն» յիշելէք, և կամ քիչ մը անցին Սարգիս Թաչեանը աստիճան մը ի վեր կարողանալու կտաէր թոշակին մէջ անիկայ ոչ միայն կարի մեքենաներու նորոգութիւն կընէ աննման յաջողութեամբ ևւ երաշխաւորեալ, այլ ևւ նոր մեքենաներ ալ կը հայթայթէ .

Ձեռնանք նաև կազի վառարաններու ևւ ֆոտիոգրաֆներու նորոգութիւնը ևւ նորերու հայթայթումը .

Պ. Թաչեան այս գիւրութիւնները ընծայելով իր նմաններուն ծառայած ըլլալու գոհունակութիւնը պիտի ունենայ, և քիչ մ'ալ գրամ շահել պիտի ուզէ, իր պիտիակներուն գատախաղախութեամբ յատկացնելու համար .